

T.C.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 13159
Tarih : 07.06.2021

Gülüstan Kılıç KOÇYİĞİT

Muş Milletvekili
Halkların Demokratik Partisi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazı hakkında kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur. Gereğinin yapılmasını arz ve teklif ederim.

07/06/2021

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Muş Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	İmarat Halklarını İnceleme - Plan ve Bütçe	
Esas Komisyon	Adde	
Tarih :	08 Haziran 2021	Esas No: 2/3654

GEREKÇE

Türkiye cezaevlerine dair istatistiki veriler hakkında son olarak Ceza Tevkifevleri Genel Müdürlüğü 'Cinsiyete ve İnfaz Durumuna Göre Ceza İnfaz Kurumları Mevcutları' başlığıyla veriler açıklamış ve bu veriler ışığında 31/05/2021 tarihi itibarıyla Türkiye cezaevlerinde bulunan hükümlü sayısının 245.447, tutuklu sayısının ise 38.034 olduğu belirtilmiştir. Her ne kadar yapılan açıklamada; LGBTİ+ mahpus, yabancı mahpus, engelli ve ağır hasta mahpus sayıları açıklanmasa da konuya dair Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği (CİSST) tarafından açıklanan veriler şu şekildedir; cezaevlerinde 200 LGBTİ+ mahpus, 10.002 yabancı mahpus, 581 engelli mahpus ve 1.453 ağırlaştırılmış müebbet mahpus bulunmaktadır. Bizler yasama faaliyetleri kapsamında çok kere ilgili bakanlığa; cinsiyete, yaşa ve özgün durumlara

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
07 Haziran 2021
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
07 Haziran 2021
No. 825610
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

ilişkin verileri sorup önergeler iletmış isek de ne yazık ki tarafımıza konu hakkında net bir bilgi iletilmemiştir. Ayrıca Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılan duyuru da 8 Mart 2021 tarihi itibarıyla ceza infaz kurumlarında bulunan kadın hükümlü/tutuklulardan sadece 317'sinin yanında 0-6 yaş grubu toplam 345 çocuk bulunduğu belirtilmiştir.

Devlet bütçesinden büyük bir pay da yeni açılan cezaevlerine aktarılırken ülke genelindeki 42 farklı ilde yapımı devam eden cezaevlerine 2020 yılı sonu itibarıyla 4 milyar 449 milyon lira para aktarıldığını biliyoruz. Yine 2021 yılı ödeneğinden 2 milyar 246 milyon lira ödenek aktarılacağı açıklanmıştı. Sayıları hızla arttırılan cezaevleri içerisinde yaşanan hak ihlalleri ne yazık ki aynı doğrultuda artmaktadır. Son iki yıldır dünyada ve ülkemizde büyük bir tehlike arz eden Covid-19 salgını herkesi etkilediği gibi cezaevlerini de büyük oranda etkilemiş ve hatta can kayıplarına sebep olmuştur. Bu doğrultuda İnsan Hakları Derneği tarafından hazırlanan 2020 yılı hak ihlalleri raporunda salgın döneminde cezaevlerinde toplam 17 kişinin Covid-19 nedeniyle yaşamını yitirdiği belirtilmiştir. Ayrıca 20 farklı cezaevinden 489 tutuklunun Covid-19'a yakalandığına dair başvuru alındığı rapordaki bir diğer bilgidir. Bunun yanında Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nden yapılan açıklamada, 18 Şubat'a kadar cezaevlerinde toplam 240 Covid-19 vakası görüldüğü kaydedilmiştir.

Yukarıda yazılı verilerden de anlaşıldığı üzere cezaevlerindeki tutulma koşullarına dayalı olarak ortaya çıkan hak ihlalleri pandemi döneminde gittikçe artmış ve bu hak örgütlerinin raporları ile de belgelenmiştir. Her ne kadar infaz yasası düzenlemelerinde hakların ve özgürlüklerin korunduğu iddia edilse de bu düzenlemeler sağlık hakkını öncelememektedir. Ceza sistemi içerisinde yeni bir ceza mekanizmasının işlendiği cezaevlerinde mahpusların her insanın sahip olduğu en temel haklardan mahrum bırakılmış olması ve en temel ihtiyaçların dahi kendileri tarafından karşılanmasının beklenmesi sistematik bir işkence haline dönüşmüştür. Örneğin temiz suya erişim de cezaevlerinde yaşanan bir diğer hak ihlalidir. Merkezi sıcak su sağlanan cezaevlerinde kota uygulamasına gidilmekte ve ihtiyaç karşılanmamaktadır. Bu nedenle merkezi sıcak su uygulaması her cezaevinde sağlanabilmeli ve sıcak suyun kotasız bir biçimde verilmesi de sağlanmalıdır. Nitekim cezaevlerinin fiziki koşulları sağlıklı bir insanı bile çok çabuk bir biçimde etkileyebiliyorken bunun sonucu olarak hastalıklara sebep olabilmektedir. Cezaevlerinde bulunan her mahpus infazları süresince imkânların kısıtlılığında şikâyet ederek ilgili kurumlara talepleri iletse de sorunun muhatapları maalesef bir adım atmamaktadır. Belirtmek gerekir ki Cezaevlerinde bulunan mahpusların temizliğini sağlamak için Mahpuslara Muameleye Dair Birleşmiş Milletler Asgari Standart

Kurallarının (Nelson Mandela Kuralları, 2015) 18. Maddesinde “*Mahpusların kendilerini temiz tutmaları zorunludur ve bu amaçla kendilerine sağlıkları ve temizlikleri için gerekli su ve tuvalet malzemesi sağlanır ve mahpusların özsaygılarına uygun bir dış görünümü sürdürebilmeleri amacıyla, saç ve sakalların uygun şekilde bakımı için gerekli, araçlar sağlanır ve erkekler düzenli tıraş olabilmelidir.*” şeklinde bir düzenleme mevcuttur. . Bu doğrultuda temel hijyen ürünlerinin mahpuslara ücretsiz bir biçimde sağlanması gerekmektedir. Olası hastalıkları ya da salgınları önlemek amaçlı ekonomik durumları da göz önünde bulundurularak mahpusların kişisel hijyenlerini düzenli yapmaları için cezaevi idaresi tarafından herhangi bir ayırım gözetmeksizin tüm mahpusların kişisel hijyen ve temizlik malzemelerine erişimleri sağlanmalıdır. Bu erişim kapsamının belirlenmesi, idareler tarafından eşitlik ilkesine göre yerine getirilmesi ve mahpuslar tarafından talep edilebilmesi için ise infaz mevzuatına geçirilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda işbu kanun teklifini hazırlamak gereği hasıl olmuştur.

Ayrıntılı bir biçimde ekte yer alan maddelerde görüleceği üzere her mahpusa her ay düzenli olarak bireysel hijyenleri için 160 gr banyo sabunu, 1200 ml sıvı el sabunu, 200 ml şampuan, 20 adet hijyenik ped, 100 ml tıraş sabunu/köpüğü, 2 adet tıraş bıçağı ve 270 gr çamaşır deterjanı, ağız ve diş temizliği için 33 ml diş macunu ve yılda 4 adet diş fırçası, bulunduğu ortamın temizliği için 90 gr çamaşır suyu ve zemin temizliği için 450 gr genel temizlik maddesi, anneleri ile birlikte kalan çocuklar için ayrıca 180 adet çocuk bezi cezaevi idaresi tarafından ücretsiz olarak temin edilmeli ve ilgili yasal düzenleme ile yasal zemine kavuşturulmalıdır.

CEZA VE GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanuna 35'inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Temizlik ürünleri ve diğer ihtiyaçlar

MADDE 35/A- (1) Hükümlülerin sağlıklı bir şekilde yaşamlarını devam ettirebilmesi amacıyla, cinsiyete bağlı gereksinimler gözetilmek kaydıyla her hükümlüye her ay düzenli olarak 160 gr banyo sabunu, 1200 ml sıvı el sabunu, 200 ml şampuan, 20 adet hijyenik ped, 100 ml tıraş köpüğü, 2 adet tıraş bıçağı, 270 gr çamaşır deterjanı, 33 ml diş macunu, yılda 4 adet diş fırçası, bulundukları ortamın temizliği için 90 gr çamaşır suyu, zemin temizliği için 450 gr genel temizlik maddesi, anneleri ile birlikte kalan çocuklar için 180 adet çocuk bezi idarece ücretsiz olarak temin edilir. Belirlenen sınırlardan fazlasına ihtiyaç duyduğu sağlık raporuyla tespit edilen hükümlüler hariç bu sınırları aşan ihtiyaçların temini, hükümlü tarafından kantinden satın alınmak suretiyle sağlanır.

(2) Merkezî sıcak su sistemi kurulmamış ceza infaz kurumlarında, koğuş veya odaların mevcuduna göre, hükümlülerin banyo ve diğer temizlik ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla, idare tarafından koğuş veya odaların dışında yeteri kadar tüp gaz ücretsiz olarak bulundurulur.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.